

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1675. usque ad annum 1681

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1780

VD18 90119207

§. 33. Alectens rationes Ludovico Regi expositæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67305](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-67305)

„libertates Ecclesiæ meæ prodam. Nec Sæc. XVII.
 „ego sum solus, cui hæc cauſſa tan- A. C. 1676.
 „topere cordi ac curæ fit; nam Emi-
 „nentiam Vestram non latet, quid
 „plerique Episcoporum sentiant, &
 „quam aperte, dum occasio ſe offert,
 „in hac cauſſa loquantur. Compertum
 „quoque mihi eſt, nonnullos Episco-
 „porum scriptis protestatos eſſe, eas-
 „que protestationes in Archivia ſuarum
 „Diæcœſeon condidiffe, ut hac ſaltem
 „ratione ſuarum Ecclesiæ juribus
 „consulerent. Me quod attinet, Deum
 „enixe & ex intimo cordis precabor,
 „ut quæ ad majorem ſui nominis glo-
 „riam, Ecclesiæ utilitatem ac con-
 „ſcientiæ quietem faciunt, Eminentia
 „Vestræ inspirare dignetur; ipſa inte-
 „rim dignabitur, eodem ut haſtenus,
 „affectu & benevolentia me profequi,
 „interim reverentia ac Venerationis
 „plenus ſum & ero ſemper.,,

§. XXXIII.

Aleætensis rationes Ludovico Regi expoſitæ.

Cum autem Pavillonius Aleætensis
 Episcopus haud temere vereretur, *Palat.* in
 ne Franciæ Rex a ſuis Ministris, qui *vita Inno-*
 Regaliæ per totum Regnum extenden- *cetii XI.*
 dæ auctores erant, incitatus totam in- *pag. 32.*
 digna-

Sæc. XVII. dignationis molem præcipue in ipsum
 A. C. 1676. effunderet, eoquod is anno priori man-
 datum seu Constitutionem contra Re-
 galistas edidisset, simulque censuris,
 eos ab invadendis Ecclesiarum suarum
 beneficiis deterruisset, hinc die vige-
 sima octava Junii suam agendi ratio-
 nem vindicaturus, ad Regem hæc
 perscripsit :

„Posteaquam eo res devenit, ut su-
 „per Regaliæ negotio decretum emit-
 „tere cogerer, illudque jam vulgatum
 „ad aures Majestatis pervenerit, dubi-
 „tare non licet, Majestatem vestram
 „æqui bonique consulturam, si, qua-
 „par est, libertate ea in medium pro-
 „tulero, quæ huic materiæ elucidandæ
 „servire poterunt. „

„Enimvero in hac Regaliæ cauſa
 „Ecclesiæ meæ, totiusque Narbonen-
 „sis Provinciæ (quæ nunquam huic
 „servituti subjecta fuit) præcipuum jus
 „vertitur, idque non Regio Privilegio
 „concessum sed naturali libertate, fa-
 „crisque canonibus nixum, & ipsi Ec-
 „clesiarum fundationi congenitum,
 „quodque sub primo, secundoque Re-
 „gum Francorum stemmate Ecclesiæ
 „adhæsit, & tunc etiam, cum ea Pro-
 „vincia suis, propriisque Principibus
 „subderetur; eandemque libertatem
 „retinuit Ludovico IX. rerum potito,

„CON-

„confectoque celebri illo de investuris Sæc. XVII.
„certamine, quod quinquaginta & am- A.C. 1676.
„plius annos Ecclesiam juxta, impe-
„riumque collisit; & dum illud præ-
„sertim flagraret, insinuari paulatim
„Regalia cæpit, vicinasque Parisiis Ec-
„clesias corripere, eas præcipue, in
„quibus non tam legibus, quam con-
„suetudine, usuque præscripto viveba-
„tur; nec tamen Ludovicus sanctus
„Ecclesiarum Septimaniæ libertatem
„hac in re lædi passus est, Rex vide-
„licet, ut vitæ illius scriptores memo-
„rant, Ecclesiae immunitatum obser-
„vantissimus. Eadem Philippo Audaci
„Ludovici filio cura & studium fuit, sub
„cujus imperio, ejusque Legatis co-
„ram, in Lugdunensi Concilio, solemni
„decreto sanctum, vetitumque est,
„ne quis Regaliam iis Ecclesias inferre
„auderet, quæ hactenus liberæ, exem-
„ptæque fuissent, præceptumque Ec-
„clesiarum sacerdotibus, aut Regaliam
„proferre conantibus omni studio, vi-
„ribusque obniterentur. Hoc Lugdu-
„nensis Concilii decretum receptum in
„hoc regno esse, observatumque Maje-
„stas Vesta haud ignorat; illique Re-
„gia Authoritate faciendo Philippi Re-
„gis, aliorumque ejus successorum di-
„plomata, & edicta accessere; quippe
„Gallia Reges contenti tunc temporis
„erant

Sæc. XVII. „erant iis locis privilegio Regaliæ frui
A. C. 1676. „ubi hactenus usu recepta fuerat; alii
„verò abstinebant hujus servitutis ex-
„pertibus. Et ipse quoque Philippus
„pulcher, quamvis acerrime obstitisset
„Bonifacio VIII. Regaliam everttere fe-
„stinanti, intra tamen terminos stetit a
„Majoribus suis observatos, imo liber-
„tatem hujus Ecclesiæ Narbonensis ipse
„datis patentibus literis, quarum Au-
„tographa in ejusdem Ecclesiæ Archi-
„viis detinentur, agnovit, approbavit
„que. Ab eo vero tempore usque ad
„Majestatis Vestræ imperium id sem-
„per observatum est, videlicet ut cum
„dubitaretur, an aliquæ Ecclesiæ sub-
„jacerent Regaliæ, an vero libera-
„ffissent, ad consuetudinem velut ad
„Lydium lapidem respiceretur. Et de-
„nique ut difficultatibus indies emer-
„gentibus occurri posset, designatio
„quædam in modum edicti, aut Regiæ
„constitutionis prodicta est, quæ omnes
„Ecclesiæ subjectas, liberasque com-
„plexebatur; inter liberas vero ultimo
„illius constitutionis articulo Septima-
„niæ Ecclesiæ videre est. Eandem
„Regulam Carolus VI. Carolus VII.
„Ludovicus XI. & Ludovicus XII. Fran-
„corum Reges & Majestatis Vestræ an-
„tecessores secuti sunt, qui omnes non
„ex aliis Provinciis aut diæcesibus Re-
„galia

„galiæ jus vendicare sibi audebant, Sæc. XVII.
„quam ubi antiqua consuetudine jus A. C. 1676.
„illuc inoleverat. Imo Ludovicus XII.
„(cui ob insignem in suos Clementiam,
„justitiamque Patris Patriæ cognomen-
„tum accessit) Ministris suis sub poena
„sacrilegii prohibuit, ne fructus Archi-
„episcopatum, Episcopatum, alia-
„rumque Ecclesiarum occuparent, in
„quibus Regaliæ locus non esset.„

„Parisiense quoque parlamentum in
„suis Senatus - Consultis seu Arrestis
„jam supra trecentos annos hac ipsa
„moderatione usum est, omnesque Au-
„thores, quotquot de hac materia
„scripsere, quamvis Coronæ Ministri, ac
„præcipuis in senatu officiis fungeren-
„tur, id semper pro maxima certoque
„axiomate tradidere, videlicet; Rega-
„liam non esse jus aliquod universale,
„totoque Regno extensum, sed intra
„certos limites, numerumque Ecclesia-
„rum coerceri, quarum aliquæ exem-
„ptæ sunt, præsertim vero Provincia
„Narbonensis, quæ jam a Concilii
„Lugdunensis temporibus intactæ per-
„durarunt, illibatæque, & antiquæ li-
„bertati relictæ.„

„Hæc sunt strictim momenta ratio-
„nesque, quibus Ecclesiæ meæ alia-
„rumque istarum provinciarum liber-
„tas innititur, quæque mihi animus
„fuit

Sæc. XVII. „sunt Majestati Vestræ suggestere; ex
 A.C. 1676. „plicavitque jam dudum in celebri li-
 „bro de concordia Regni & sacerdotii
 „(ubi libertates & jura Gallicanæ Ec-
 „clesiæ eruditissime vindicantur) D. de
 „Marca, cuius virtutem Majestas Ve-
 „stra amavit una suscepitque; & ausim
 „Majestati Vestræ affirmare, quæ ab
 „hoc præstantissimo Antistite eo in libro
 „de Regalia disputantur, talia esse
 „tamque compertæ veritatis, ut cui
 „vacaverit ea cum aliqua cura evolvere,
 „de Ecclesiarum nostrarum libertate
 „dubitare amplius non possit. „

„Hæc cum mecum perpendo, cogit
 „omnino credere, nunquam Majes-
 „tati Vestræ explicatum ostensumque
 „fuisse, quibus momentis hæc cauſa
 „niteretur. Imo potius Majestati Vestræ
 „insinuatum, quod ex nupera ejus decla-
 „tione apparuit, Regaliæ jus esse
 „coronæ innexum atque coævum, ideo
 „que natura sua æqualis toto Regno,
 „similisque conditionis. Quæ tamen
 „aliena omnino sunt ab rei historia,
 „Conciliique Lugdunensis decretis: ab
 „antiquis, novisque Regum Constitu-
 „tionibus, & Parliamentorum Arrestis,
 „omniumque Authorum placitis, qui
 „de hac materia scripsere; ut mirum
 „omnino sit, Majestatis Vestræ Ministros
 „ex principiis adeo falsis Ecclesiarum
 „nostra-

„nostrarum libertatem convellere ag- Sæc. XVII.
„gressos esse. „ A. C. 1676.

„lisdem nec melioribus fundamentis
„permoti sunt, ut in ultima instantia,
„quæ in Regio Majestatis Vestræ Se-
„natu agitata est, Episcopis, & Capi-
„tulis hujus Provinciæ necessitatem im-
„ponerent expromendi, proferendique
„titulos suæ a Regalia exemptionis,
„perinde ac si ista privilegiis, indultis
„que Principum aut contractibus quæ-
„sita esset, & non potius naturali ac
„Canonica, & in hunc usque diem
„producta libertate niteretur. Quo ar-
„tificio palam est, voluisse eas Eccle-
„sias sua natura liberas cum iis con-
„fundere, quæ hanc libertatem titulo
„& ratione aliqua particulari adeptæ
„sunt, ut deinde inferrent, nulla pos-
„sessmente, nullaque præscriptione quan-
„tumvis longissima, & memoriam ex-
„cedente, excuti jugum Regaliæ po-
„tuisse, quippe juris nec alienabilis nec
„præscriptibilis; qua in re nemo non
„videt, eos id supponere, quod ma-
„xime in quæstione versatur, proban-
„dumque, non supponendum erat,
„prius enim ostendi oportuit substituisse,
„agnitumque jus Regaliæ, quam nec
„alienari, nec præscribi posse. Imo ne-
„quidem contra eas Ecclesias hæc ra-
„tio procedit, quæ a Regalia Principis
Hist. Eccles. Tom. LXIV. G „Pri-

Sæc. XVII. „Privilegio liberatæ sunt, ut videlicet
 A.C. 1676. „spoliari ea libertate possint, qua tot
 „annorum decursu potiuntur; si enim
 „nulla ratio, nulla æquitas permittit
 „privilegia civitatibus subditisque con-
 „cessa, & pacto firmata infringi, quanto
 „minus infringi poterunt Ecclesiis con-
 „cessa, præsertim cum iis privilegiis
 „id tantum agatur, ut antiquæ & na-
 „turali libertati Ecclesiæ reddantur. Id
 „plane Majestas Vestra agnovit, quan-
 „do paucis retro annis prohibuit, ne
 „Ecclesiæ Atrebatenſis exemptioni, quæ
 „in his ipſis terminis versabatur, quid-
 „quam detraheretur; palam ergo eſt,
 „Majestatem Vestram, si veritatem
 „docta fuisset, multo minus id circa
 „Ecclesiæ permitturam, quæ tota re-
 „tro antiquitate, & tam multis Regum
 „edictis ac diplomatis libertate frue-
 „bantur. Jam vero Majestatis Vestrae
 „Aures ejusque religionem plane de-
 „ceperunt, idque non tantum ex ea
 „parte, quæ substantiam, sed etiam
 „quæ modum spectat, hanc cauſam in
 „judicio disceptandi; eam quippe Majes-
 „tatis Vestrae Senatui obtulere, senten-
 „tiam illuc, legesque accepturam, id
 „que obtentu quarundam contentio-
 „num, quæ inter Regalistas verteban-
 „tur, legitimosque beneficiorum posſe-
 „ſores. At vero non eſt hæc cauſa,
 „quam

„quam ex communibus Regii Consilii Sæc. XVII.
„regulis metiri oporteat, nec Clerus in A. C. 1676.
„eo senatu aut actoris, aut rei partes,
„sed supplicantis tantum induerat, ut
„videlicet placeret Majestati Vestræ,
„suis ministris prohibere, ne porro Ec-
„clesias divexarent Regaliæ immunes:
„Hanc quoque viam sub Henrico magno
„item Clerus institerat, quando por-
„recto Principi libello, Parlamenti Pa-
„risiensis Arresto, quod Anno 1606.
„vulgatum fuit, adversati sunt: quere-
„bantur enim illo non libertatem tan-
„tum Ecclesiarum, sed etiam Regium
„edictum duobus ante annis emissum,
„& cui subscribere Parliamentum recu-
„saverat, oppugnari, perrexitque Cle-
„rus Patrem Majestatis Vestræ iisdem
„querelis pulsare, a quo Anno 1629.
„declaratio prodiit, qua profitebatur,
„nolle se Regalia frui, nisi intra limi-
„tes, usumque elapsorum retro anno-
„rum. hoc est juxta Henrici IV. edictum;
„nec illud jus ad loca proferre hujus
„servitutis hactenus expertia, id quod
„Principis jussu Cleri deputatis a Gal-
„liæ Cancellario D. de Marillac exposi-
„tum est. Sperabatque jam Clerus a
„tam pio justoque Principe decretoriam
„tandem, ultimainque sententiam, quæ
„que pacem juxta & libertatem Eccle-
„siis sanciret Regaliæ immunibus; sed

G 2

„que

Sæc. XVII. „quæ tam gloriose Rex Christianissimus
A. C. 1676. „animo conceperat, mors intercepit..

„Hæc & alia plura, si Majestati Ve-
„stræ, qua oportuit integritate exposita
„essent, quid aliud ab ejus æquitate &
„clementia exspectari potuit, quam ut
„tam antiquam, & Ecclesiis coævam
„libertatem, atque a Regibus præde-
„cessoribus toties defensam ipsa quo-
„que conservatam vellet, illibatamque?
„& quis dubitet, non eam id aucturam
„ut quod jam fecerat Ludovicus justus,
„edicto Magni Henrici inhæreret potius
„quam Parlamenti Parisiensis Arreſto,
„omnibus retro Principum editis,
„quadringentorumque annorum Juris
„prudentiæ plane adversanti. „

„Enimvero omnibus hisce rationi-
„bus adductus sum, ut crederem, nihil
„contra ejus voluntatem, rectasque in-
„tentiones facturum me esse, si ea so-
„lemnitate abstinerem, qua juramen-
„tum fidelitatis in acta publica referre
„jubebamur; & cum postea hanc ipsam
„omissionem cauſarentur Ministri Regii,
„juberentque in Ecclesia mea, velut va-
„cante (cum tamen quadraginta fere
„annis illi præseditsem) Regiam ape-
„riri; fateor Majestati Vestræ, in eam
„me conjectum esse necessitatem, ut
„cogerer, quantum vires meæ ferrent,
„Ecclesiam tueri, ejusque juribus pro-
„pugnare.

„pugnandis iis mediis experiri, quæ Sæc. XVII.
 „sacri Canones suppeditabant; quid A. C. 1676.
 „enim aliud poteram, nisi partibus
 „meis deesse vellem? præsertim cum
 „averti alias non possent ingentes illæ
 „turbæ, rerumque confusio, quam be-
 „neficiorum provisiones obtentu Rega-
 „liæ, dolisque expressæ Ecclesiæ meæ
 „inferebant, legitimis, quietisque, &
 „tot annorum possessoribus expulsis. Id
 „vero cum egi, palam profiteor, nihil
 „aliud a me factum spectatumque esse,
 „quam ut Ecclesiæ legibus decretisque
 „oecumenici Concilii tota Gallia re-
 „cepti, cultique, & quatuor Sæculorum
 „observantiæ parerem. Quodsi alii
 „Episcopi nihil simile moliti sunt, non
 „id fuit, quod in hac cauſa Regaliæ
 „aliter, quam ego, sentirent; imo ubi
 „ſe occasio obtulit, ſatis ſuam mentem
 „prodidere, ac etiam scriptis libellis
 „contra Regaliæ extensionem protestati
 „ſunt, eosque inter Ecclesiarum ſua-
 „rum documenta recondi voluerunt,
 „testes aliquando futuros impugnatæ
 „ac fruſtra defensæ libertatis. Mihi e-
 „quidem conſcientiæ meæ ſtimulos ſen-
 „tiendi parum id eſſe videbatur, nec
 „aliud ſuperēſſe medium credebam,
 „quo Canonicæ cadentique Ecclesiæ
 „meæ libertati ſubvenirem, quam ut
 „nuperum decretum conciperem, vul-

G 3 „garem-

Sæc. XVII. „garemque, sique jura proventusque
A. C. 1676. „temporales Ecclesiæ meæ, qua licuit,
 „ratione tuerer, multoque magis, ut
 „collationibus beneficiorum consulerem
 „quæ plane effectus sunt spiritualis, &
 „Hierarchicæ potestatis.„

„Cum Apostolus Paulus Judæorum
 „Regi assisteret, & pro fidei ac Evan-
 „gelii veritate inter catenas cauſam
 „ſuam peroraret, non potuit imperare
 „ſibi, quin in illas voces prorumperet
 „Apostolici ſpiritus, ſanctæque Liber-
 „tatis plenas: *O Rex non credis Proph-
 ‚tis?* Scio quia credis. Placeat Maje-
 „ſtati Vestræ mihi quoque Episcoporum
 „hujus Gallici Regni minimo, sed Chri-
 „ſtianissimum Regem alloquenti, eas
 „dem voces permettere, clementique
 „animo ferre, ſi dicam: Non ergo
 „credit Majestas Vestræ Authoritati Ec-
 „clesiæ in Oecumenico Concilio col-
 „lectæ? Scio, quia credit.

„Scio enim, quod primogenitum
 „Ecclesiæ, ſacrumque Canonum Pro-
 „tectorem ſe compellari glorietur: Scio
 „quod ſolemni ſacramento, cum Re-
 „gio diademate cingeretur, promi-
 „rit, ſe Ecclesiæ, ejusque Ministros
 „eorumque privilegia atque immuni-
 „tates conservaturam &c. Ignoscat ergo
 „Majestas vestræ hanc libertatem Epi-
 „ſcopo annis gravi, & tanto jam tem-
 „pore

„pore Pastorales curas sustinenti, qui- **Sæc. XVII.**
„que religioni sibi & conscientiæ om- **A. C. 1676.**
„nino duceret, silentium tenere in tanti
„momenti negotio &c.

§. XXXIV.

*Excommunicationis comminatio Ga-
stoni ab Alectensi Episcopo
intentata.*

Sub idem tempus Joannes Petrus Gaston de Foix Coutracensis Diæcesis Presbyter Decanatum, necnon Alectensis Ecclesiæ Cathedralis Canonicum, vivente adhuc Petro Pommiero ejusdem Ecclesiæ Decano vi regalium a Regiis Ministris impetraverat, re autem comperta Alectensis Episcopus adversus hanc usurpationem die quinta Maij hoc anno mandatum promulgavit, illudque præfato Gastoni legitime insinuari fecit, prohibens, ne se beneficiis præfatæ Diæcesis, obtentu Regaliæ, ingerere auderet, interminata anathematis poena ipso facto incurrenda. Verum Gasto insuperhabito hoc mandato, se in hujus beneficii possessionem ingessit, horisque Canonicis sub Decani qualitate ac charæctere interfuit, declarans, se deinceps omnes hujus beneficii functiones peracturum. Ea re summopere offensus Episcopus,

G 4. prius-